

Proef 'asociaal, onbetaalbaar' basisinkomen mislukt hard

Waarom is een basisinkomen een krankzinnig idee? Omdat de overheid dan geld moet uitdelen zonder dat daar productiviteit tegenover staat. Het is dus enkel te financieren met een krankzinnig hoge belasting, van meer dan 70 procent, als we de hogere BTW meerekenen. Een proef in Groningen om een basisinkomen te crowdfunden is dan ook mislukt, dat mag geen verrassing zijn.

Universeel

Stichting MIES haalde drie jaar geleden genoeg geld op om een willekeurig persoon € 1.000 per maand te geven, dat kostte toen honderd dagen. Het jaar erop was dat negen maanden in inmiddels is niemand meer bereid om aan het doel te geven, want na een jaar is er maar een kwart van het beoogde bedrag binnen.

Bij een basisinkomen krijgt letterlijk elke volwassene genoeg geld om van te leven. Werken is dan iets dat men vrijwillig doet, wat mensen de ultieme vrijheid geeft. De Stichting Basisinkomen stelt dat het gratis geld universeel, individueel, onvoorwaardelijk en hoog genoeg moet zijn. Klinkt prachtig maar het werkt niet. Waarom niet?

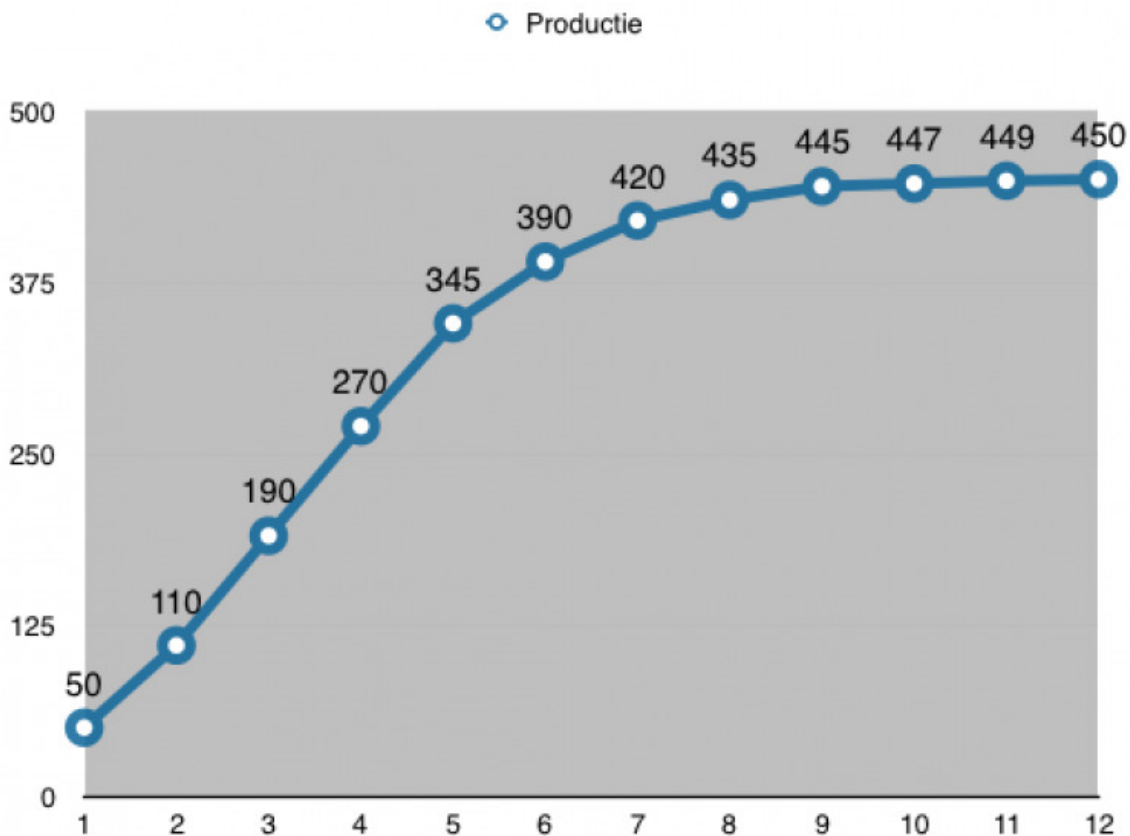
Deze lieve mensen vergeten dat inkomen het gevolg is van productie. Het nationaal inkomen is daarom ook per definitie precies gelijk aan het nationaal product. Hoe we de pizza verdelen en of dat een beetje eerlijk gebeurt is een tweede, maar eerst moeten we hem bakken. Bij elk economisch proces met meerdere productiefactoren is er spake van een marginaal product van arbeid (MPA). Een wat?

Marginaal product

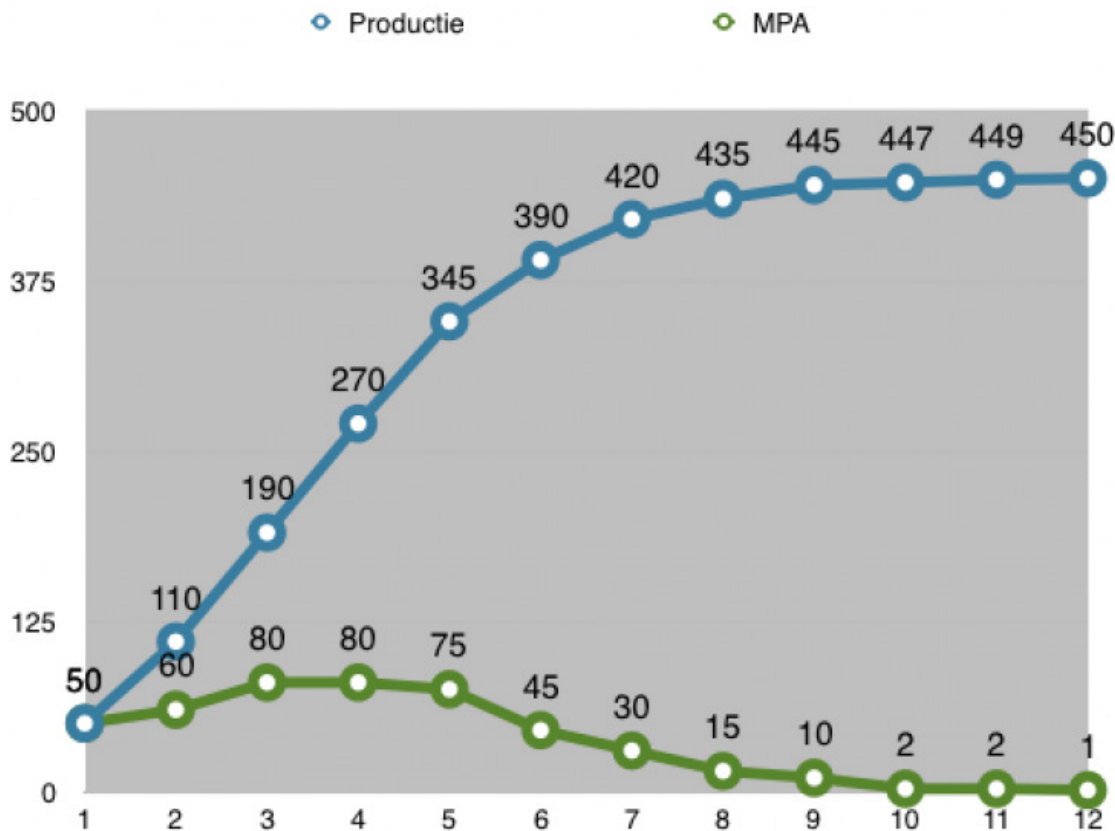
Een marginaal product van arbeid. Stel dat Merel en Sterre een foodtruck openen, waar enkel nonbinaire mensen glutenvrije vegetarische hapjes kunnen bestellen, alsmede vruchtensapjes die het suikergehalte met het bloed van blanke heteromannen vermelden en enkel gemaakt zijn van sinaasappelen die niet uit apartheidsstaat Israël komen. De winst (rotwoord, kapitalistisch!) gaat naar een stichting die met extreem geweld strijdt tegen *cultural appropriation* en een moordaanslag op Donald Trump wil crowdfunden. Merel is een eenbenige lesbische Pygmeë uit het Bakongo-woud en Sterre heeft al sinds de pre-embryonale fase het chronisch vermoeidheidssyndroom dus er is personeel nodig om in de kraam te staan. De vraag is: hoeveel dan?

Laten we aannemen dat er op het foodtruckfestival oneindig veel vraag is naar de hapjes van Merel en Sterre, dus productie is gelijk aan omzet en de winst is gelijk aan de verkoop minus de kosten voor het personeel. Leveranciers en de eigenaar van het terrein hoeven niet betaald te worden, sinds ze door de Antifa in een steegje zijn getrokken. Dit wordt dus een makkelijk sommetje.

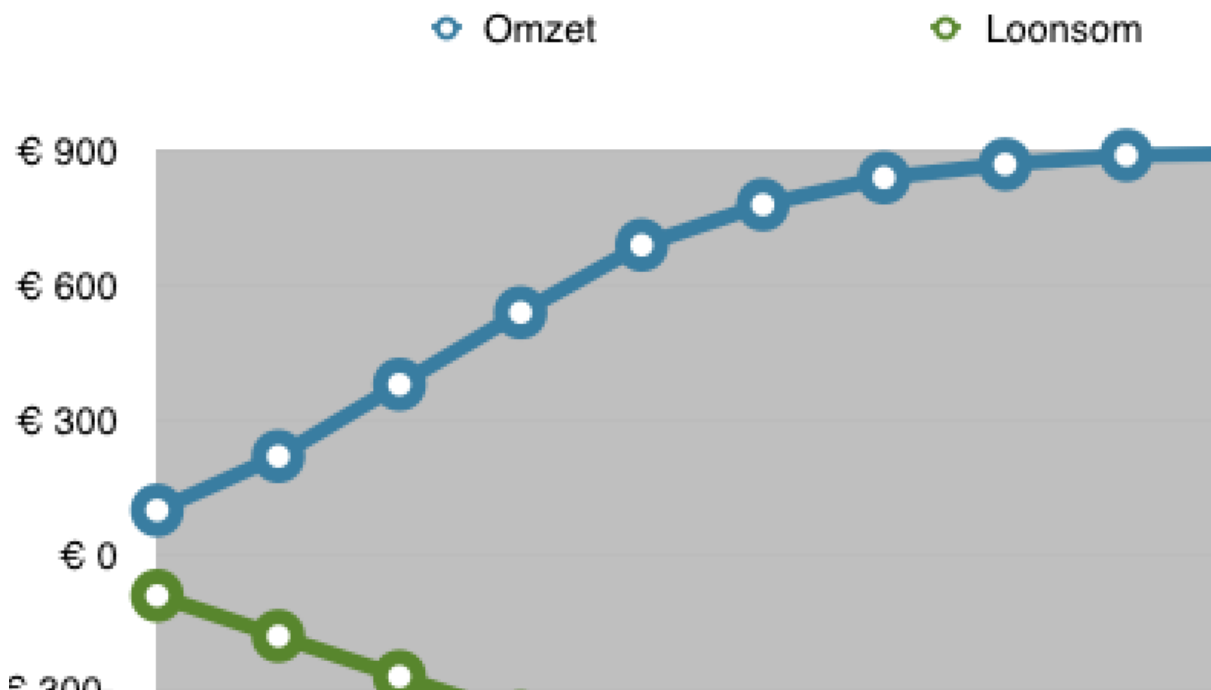
Als we een enkel persoon neerzetten, dan heeft deze een productie van 50. Een vegetarische woke-burger van olifantsgras dat op minder dan drie kilometer van het festival is geplukt kost € 2. Een werknemers kost € 90 per werkdag van twaalf minuten, dus hier verdient iemand zich terug. Immers, hij/zij/het levert 50 maal € 2 op en € 100 is meer dan de loonsom van € 90.

Stekende Syriërs Als we een tweede persoon neerzetten, dan is de totale productie 110. Dat is meer dan twee keer 50, omdat het samenwerken de productiviteit per persoon laat groeien. Nu kunnen twee mensen elk een kant van bar bedienen, wat het heen-en-weer lopen vermindert. Ook is het nu mogelijk dat een persoon de foodtruc verlaat om de recyclebare bakjes van de tafels te halen, of een plaspaauze neemt, zonder dat de omzet daarmee even helemaal stilvalt. Bij drie mensen is de totale productie zelfs 190 in plaats van 150, zijnde drie maal 50. Bij meer dan twee mensen is specialisatie mogelijk: een iemand maakt de hapjes, de ander verkoopt alleen maar en de derde maakt schoon, verzin het maar. Dat gaat door tot de vierde en verder.

Het MPA is gelijk aan de toename van de productie dankzij een extra werknemer, vandaar de term 'marginaal', oftewel 'aan de rand'. Zonder personeel is er geen productie, want u ziet Merel en Sterre natuurlijk niet zelf iets doen. Zelfs bij die gedachte krijgt Sterre een opvlieger. Bij een persoon is de productie 50, dus dat is het marginale product bij een werknemer. Bij twee stijgt die naar 110, dus het marginale product is 60, enzovoort.

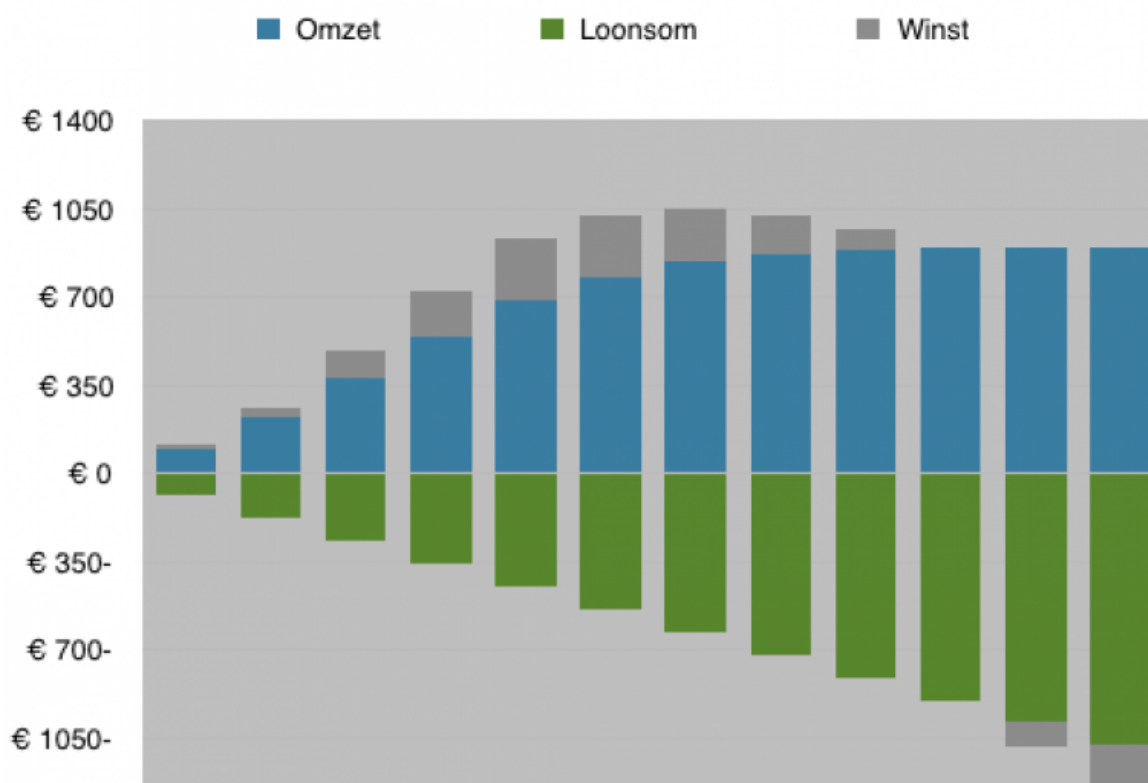

Het effect van meer productie per extra werknemer slaat op een gegeven moment de andere kant op, het MPA daalt dan. Bij meer dan zes mensen gaan ze elkaar in de weg lopen. Aangezien het allemaal Syrische vluchtelingen zijn die 's avonds weer met de bus terug naar het AZC moeten, zorgt de drukte in de foodtruck ervoor dat personeelsleden elkaar neer beginnen te steken. En messen zijn bedoeld om leuke figuurtjes in avocado's te snijden jongens, niet om het in het vlees van een levend wezen als een koe of een vluchteling te duwen! Eigenlijk is het gewoon verkrachting.

Mobiel toilet

Bij meer dan tien werknemers is het MPA altijd nog positief maar nauwelijks meetbaar, daar de drukte zo groot is dat sommigen wel op de loonlijst staan maar de hele dag het festivalterrein afstruinen, op zoek naar Keulse maagden om een mobiel toilet in te sleuren, u weet hoe ze zijn. Niet primair reageren of het [meldpunt discriminatie internet](#) bellen, *bear with us*. Meer dan twaalf Syriërs passen er niet in de foodtruck zonder dat het homo-erotisch begint te worden, daarom stopt de grafiek daar.

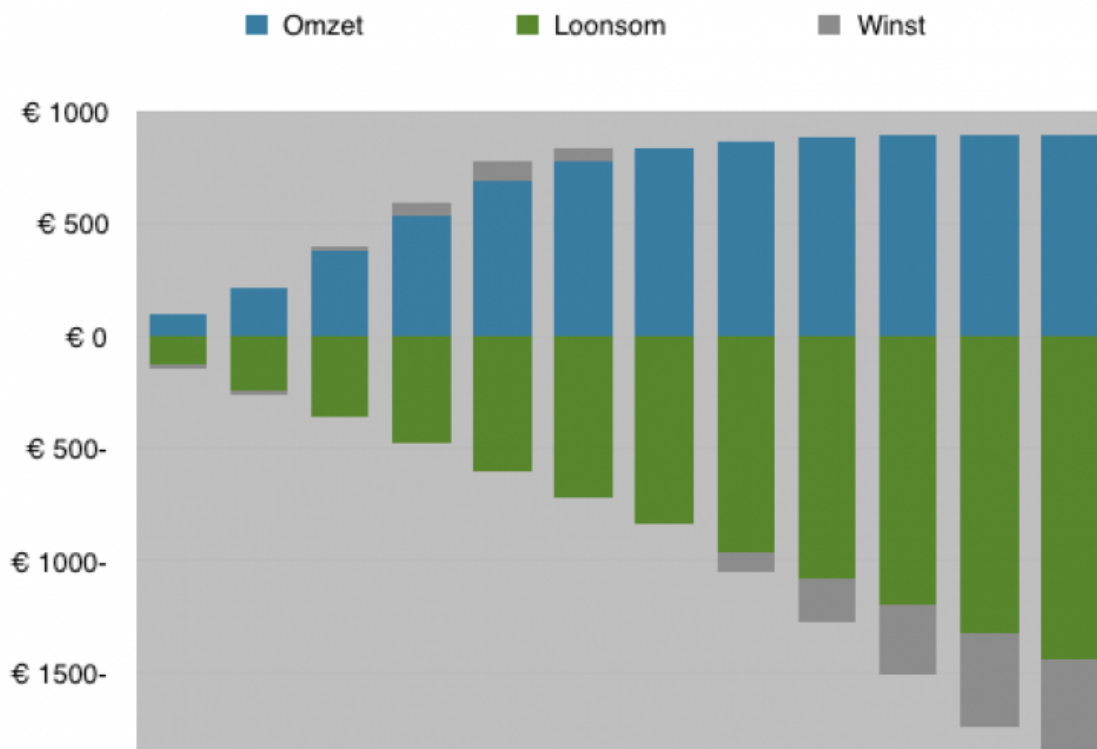

Hoeveel mensen moesten Merel en Sterre nu in dienst nemen? Dat hangt van de doelstelling af. Als dat winstmaximalisatie is, dan heeft het geen zin om na de zesde persoon nog iemand aan te nemen, want we zien de grafiek met winst vanaf dat moment dalen. Dat konden we ook beredeneren als we naar de eerste grafiek kijken. Het MPA van de zesde werknemer is 45, wat op een omzet van € 90 neerkomt. Dat is precies de loonsom. Daarna heeft het geen zin meer om extra mensen aan te nemen, omdat het MPA dan onder de kosten per werknemer daalt.

Als winstmaximalisatie het doel is, dan heeft het geen zin om meer dan vijf of zes mensen aan te nemen: als zoveel mogelijk volume het doel is, om concurrenten de markt uit te duwen, dan zouden Merel en Sterre tot negen Syriërs kunnen gaan. Daarna kost een extra werknemer zoveel dat de foodtruck verlies gaat maken en dat willen zelfs deze twee progressieve dames niet.

De kern van het verhaal is: het salaris van een werknemer is gelijk aan zijn marginaal product. Daarom zijn veel/sommige economen ook tegen een minimumloon, omdat het banen kan kosten. Als het minimumloon €120 per dag zou bedragen in plaats van € 90, dan ligt het punt waarop er verlies wordt gemaakt niet bij tien maar zeven werknemers. Het optimum verschuift van zes naar vijf werknemers, wat betekent dat er dan ontslagen zullen vallen. Een ondernemer zal een werknemer niet meer betalen dan zijn MPA, zelfs Merel en Sterre niet.

Hoge levensstandaard Inkomen is dus de uitkomst van een productieproces, niet iets wat kan worden weggegeven. De pizza moet eerst gebakken worden voordat hij in stukken gesneden kan worden. Als het voor de werknemers niet uitmaakt of ze wel of niet op hun werk zullen verschijnen, is de kans groot dat een aantal van hen in de stapelbedden van het AZC zal blijven liggen. Dat schaadt de productie en daarmee het inkomen, waardoor er minder te verdelen valt en iedereen armer wordt. Het is niet zo dat mensen op dagbasis even kunnen kijken of ze ergens wel of niet gaan werken, westere economieën zijn zo groot omdat de specialisatie van arbeid zorgt voor een enorm hoog MPA en daarmee de levensstandaard.

We vroegen het een manager van een grote thuiszorginstelling, die honderd mensen onder zich heeft. Als er een basisinkomen zou zijn dat net zo hoog is als het salaris bij een baan die fysiek veel van mensen vergt, hoeveel personeelsleden zouden dan gewoon thuisblijven? De helft, stelde zij/hij/het. De productie daalt dus met de helft en daarmee het inkomen ook, en dan is de zorg nog een plek waar veel idealistische mensen werken.

Asociaal en onbetaalbaar

De Stichting Basisinkomen [geeft zelf toe dat](#), om elke van de 12,7 miljoen Nederlandse volwassenen een basisinkomen te geven, de BTW op alles, ook eten, naar 25 procent moet en de belasting boven de € 60.000 naar 60 procent moet gaan. Voor werkenden die meer verdienen dan het voorgestelde basisinkomen, zijnde € 16.800, loont het om minder te gaan werken, dat zwart te doen, geen belasting te betalen en het basisinkomen op te strijken. Daarmee daalt het bruto nationaal product aanzienlijk en is de overheid binnen de kortste keren failliet.

Veel voorstanders van een basisinkomen zien dit niet, omdat ze zelf ook niet in een productief bedrijf werkzaam zijn en ze deze basale logica niet zien. Wie straks zijn kunstsubsidie mag verruilen voor een hoger basisinkomen zal een groot voorstander zijn, maar voor iedereen die nu bruto meer verdient dan € 16.800 (inclusief inkomensbestanddelen als AOW, pensioen, kinderbijslag etc.) is het basisinkomen nadelig.

Voor bijvoorbeeld oudere werklozen voor de AOW-leeftijd met een bijstandsuitkering is het wel een uitkomst. Dan verdwijnt de stress van de sollicitatieplicht en het stoppen met rondpompen van onbegrijpelijke toeslagen en belastingen bespaart de samenleving een hoop dure bureaucratie. In dat geval is het basisinkomen eigenlijk

een prettige versimpeling van de huidige situatie. Dan kunnen we ons wel afvragen of het logisch is om vervolgens iedereen in een verder destructief systeem te stoppen.

Het is dus een compleet onhaalbaar utopisch verhaal dat in bepaalde progressieve kringen populair is. Bepaalde, want zelfs Groenlinks noemt het '[asociaal en onbetaalbaar](#)'.